

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"א תמוז תשע"ט | דף היומי בבלי: תמורה ה.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן ת' עד תחילת סימן ת"א.
מוסר: שמירת הלשון 'וזה ידוע' עד 'ובאמת כל אחד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הדוד הזקן חשב ששרו לו "ימים" והעניק 5000 ש"ח לחתן | פעיל 'אחינו' מספר: "כך למדתי שאסור לוותר על אף אחד" | הוראה מפתיעה: "מנהל הת"ת טעה, אבל עליך לעשות מה שהוא אמר" | 1685

על דא ועל הא

הדוד הזקן חשב בטעות ששרים לו "ימים", והעניק לחתן צ'ק על סך 5,000 שקלים!

וכשהחתן שאל את הרב האם מותר לו להשתמש בכסף, הוא קיבל תשובה מעניינת במיוחד...

השני, נכנס דודו הזקן של החתן והחל לרקוד עמו במרכז מעגל הריקודים. ואז, כאשר שמע את התזמורת פוצחת בניגון "ימים על ימי מלך", התרגשותו לא ידעה גבול... הוא היה סבור כי הניגון מושר לכבודו, ולא ידע על כל מה שהתרחש, וכי הניגונים המושמעים באולם זה הם של התזמורת מהאולם הסמוך. אולם לטעות המשעשעת הזאת היתה השלכה רצינית... הדוד הזקן, שהיה נרגש כולו, יצא מגדרו, ובמקום לתת צ'ק על סך 500 שקלים כהרגלו, כמתנת נישואין לאחינו, רשם צ'ק על סך 5000 שקלים והגישו לזוג הצעיר! החתן המופתע הבין מיד מה קרה כאן, ומה פשר הנדיבות הגדולה, ובליבו התעורר ספק - האם אכן מותר לו לקחת את הצ'ק הנכבד? והרי לאמתו של דבר השיר לא היה לכבודו של הדוד הזקן, אדרבה, הציבור שמסביב היה משועשע מכך שהדוד סבור שהשיר הוא לכבודו... הרב לוינשטיין, שאליו פנה החתן בשאלה, ניגש לשאול בדבר את אחד מפוסקי הדור שליט"א, שהשיב לו כי אין חשש להשתמש בכסף. והנימוק? מעניין במיוחד ומעורר מחשבה: בעולם הזה, גם כבוד 'אמיתי' לכאורה, אינו אמיתי, אלא מדומה. ואם כן אין כל נפקא מינה בין כבוד שנראה אמיתי לכבוד של טעות...

שאלה מעניינת, אחת מני רבות, התעוררה בעקבות הפגנת יוצאי אתיופיה לפני מספר שבועות, שיצרה כזכור פקקי התנועה רבים. וכך סיפר מגיד המישרים הגאון רבי שלמה לוינשטיין בשיעורו:

באחת החתונות שהתקיימה באותו ערב, נתקע הרכב של התזמורת בפקק ובושש מלהגיע, בעוד באולם הסמוך בו התקיימה חתונה נוספת, יצאו אנשי התזמורת מוקדם יותר, וכך הספיקו להגיע מבעוד מועד.

מששמע בעל השמחה השכן על המצב העגום השורר באולם הסמוך, נגע ללבו צערם של החתן והכלה, ואז צץ במוחו רעיון נפלא - מדוע שהתזמורת בשמחה שלו, לא תוכל להישמע גם באולם השני? ומחשבה למעשה, עד מהרה נמשכו חוטים בין שני האולמות, ומערכת ההגברה באולם השני החלה להשמיע גם היא את נגינת התזמורת שבאולם הראשון, וכך רקדו באי שתי החתונות לקול אותם צלילים ואותם שירים, והשמחה היתה שלימה.

והנה באמצע החתונה הגיע ראש הישיבה של החתן לאולם הראשון, כאשר מיד עם בואו החלה התזמורת לפצוח בניגון המקובל "ימים על ימי מלך תוסיף". בדיוק באותו רגע באולם

"כמעט שלא היה שייך לדבר עם נריה על הצטרפות לשיבה. הוא ממש זלזל בלובשי ה'שחורים' ובכל המושג של ישיבה, והבעיה היותר גדולה היתה, שהוא השרה בכל הכתה אווירה כזאת..."

הרה"ג ר' יוסף אריה, מפעילי 'אחינו', מספר על אחד המקרים המיוחדים שחוזה במהלך פעילותו: "כך למדתי שאסור לוותר על אף אחד"

יעקב א. לוסטיגמן

הכללים שלו. כשהוא היה מתז בזלזול שהוא לא חושב ללמוד בישיבה, הייתי מתייחס אליו ברצינות ובאהדה. אמרתי לו "בוא, נסדר לך ישיבה". הבטחתי לו שבחור כמוהו יכול להגיע רחוק מאוד אם ישכיל להיכנס לישיבה.

וכך עברו חודשים ארוכים. אני מדבר ומשקיע, והוא בא והורס. הניסיון שלי היה גדול מאוד, אבל הבלגתי ונתתי לו את כל הכבוד שבעולם. הוא הרס ואני בניתי, אני בניתי והוא הרס. לקראת סוף השנה הצלחנו ב"ה לייצב את המצב, ובאמת כל הילדים החזקים בלימוד וגם רבים אחרים נרשמו והתקבלו לישיבות המתאימות להם, כל אחד לפי הרמה שלו. ואז הגיע החופש הגדול.

שבוע אחרי תחילת החופש אני מקבל טלפון. על הקו... נריה. הוא שואל אותי אם יוצא לי להגיע לאזור. הגעתי במיוחד בשבילו.

הוא משפיל מבט ומבקש ממנו שאסייע לו למצוא ישיבה. זה כבר לא פשוט למצוא ישיבה אחרי שההרשמה נסגרה ומלאכת השיבוץ הסתיימה, אבל עשינו מאמץ גדול וב"ה הצלחנו למצוא לו ישיבה שתהלוך את כישוריו ואת הרקע ממנו בא. באותה ישיבה התקבלו גם שני ילדים נוספים מהכתה שלו, ושמחתי מאוד שהוא יהיה עם חברים, כך יהיה לו קל יותר.

חצי שנה לאחר מכן, התגלעו קשיים. שני החברים האחרים שלמדו אתו לא הצליחו להסתדר עם חיי הפנימיה. הם רצו לעבור לישיבה קרובה לבית, ולאחר מאמצים מרובים הצלחנו לשבץ אותם בישיבה שתהיה קרובה לבית.

חששתי מאוד מפני עתידו של נריה. שני החברים הטובים שלו עזבו ועברו לישיבה חלשה יותר, ופחדתי שגם הוא ילך בעקבותיהם.

דיברתי אתו על זה והופתעתי לגלות שהמעבר של החברים בכלל לא השפיע עליו: "מה הקשר?", הוא שאל אותי בתימהון, "להם היה קשה. אני מסתדר כאן מצוין. אני לא עובר לשום מקום".

שלוש שנים תמימות שקד הבחור על התורה והעבודה בישיבה. אני הייתי מקפיד לבקר אותו מדי פעם, והוא שאל אותי

נריה היה אחד התלמידים החזקים בבית הספר התורני בו למד, באחת מערי הפריפריה. בשיעורים הוא תמיד ידע לענות על כל השאלות, במבחנים הוא תמיד קיבל ציונים טובים, אבל ההסתכלות שלו על עולם הישיבות החרדי היתה מזלזלת ואפילו מתנשאת.

כשהגענו לבית הספר שלו, במסגרת 'פרויקט טורונטו', הבנו שיש לנו כאן אגוז קשה לפיצוח.

היעד שלנו הוא לצרף את התלמידים בוגרי החינוך התורני לישיבות הקדושות. אחרת הם נופלים למוסדות של החינוך הכללי, וכל ההשקעה של החינוך בבית הספר יורדת לטמיון.

עם נריה עצמו כמעט לא היה שייך לדבר על הצטרפות לישיבה. הוא ממש זלזל בלובשי השחורים, בבעלי הזקנים. לא יכולת לדבר אתו אפילו על הרעיון של ישיבה.

הבעיה היותר גדולה היתה, שהוא השרה בכתה אווירה כזאת, והרבה מהילדים האחרים לא רצו ללכת לישיבות, כי הם ספגו את הארס שהוא הפיץ כנגד עולם התורה.

כשמדובר בילד שבלמודים הוא חלש, אתה יכול להתמודד עם זה. שאר הילדים הרי לא רוצים להידמות אליו, ומבינים שהוא קורץ מחומר אחר. הוא מתאים להיות נהג משאית, ובאמת אין לו מה לחפש בישיבה.

אבל במקרה הזה, שעליו אני מדבר, הילד היה חזק בלימודים. אחד הטובים בכתה, אם לא הטוב ביותר. הוא זה שתמיד יודע לענות על כל השאלות, זה שתמיד מקבל ציונים מושלמים במבחנים, ואם הוא מדבר על הישיבות הקדושות בצורה כזאת מזלזלת, הקושי לשכנע את האחרים להיכנס לישיבה הוא אדיר.

חשבתי מה לעשות אתו. יכולתי לגשת למחנך הכתה ולבקש ממנו שיטפל בשורש פורה ראש ולענה שיש לו בכתה. הבעיה היתה מטופלת מיידית, וייתכן שאפילו היו מרחיקים אותו מבית הספר.

אבל ידעתי שאם אני נוקט בצעד כזה, אני מעיד על חולשה, ומאבד הרבה מאוד נקודות אצל כל הילדים האחרים, ובוודאי שאצל נריה עצמו.

החלטתי להתמודד אתו, למרות כל הקושי. שיחקתי אתו לפי

הוא הגיע לרמה כזאת מיוחדת, שאחד הר"מים בישיבה של שח באוזני שהוא 'שם עליו עין', ושם הוא ימשיך בדרך הזאת, הוא מקווה לקחת אותו כחתן לבתו ביום מן הימים... מי היה מאמין. הבחור הזה שבא מבית חלש מאוד, הבחור שכל כך זלזל בעולם התורה ובלובשי השחורים, יהיה כזה בחור טוב עד שר"מ בעל שיעור קומה, תלמיד חכם מופלג ממשפחה חשובה ומיוחסת, ירצה בו כחתן לבתו...

למה אני טורח: "אני בסדר", הוא אמר לי, "הכל בסדר אתי ב"ה. למה אתה בא לחזק אותי". הסברתי לו שהוא טועה. לא באתי לחזק אותו. באתי להתחזק ממנו! הוא נתן לי חיזוק אדיר. ממנו למדתי שאסור לוותר על אף אחד, ולפעמים דווקא זה שעושה לך חיים קשים ומפריע לך בעבודת הקירוב מול אחרים, דווקא הוא זה שיצליח יותר מכולם ויתעלה במעלות התורה באופן מעורר קנאה.

הסיפור היומי

כשנודע למנהל הת"ת כי הילדים מתכוונים שלא להגיע לבר-מצוה בגלל כשרות האולם, חשש מצערן של החתן והודיע כי על כולם להגיע בלי יוצא מהכלל! פנה אחד ההורים להגאון רבי פנחס שרייבר זצ"ל לשאול את חוות דעתו...

והתשובה היתה מפתיעה: "המנהל טעה, ובכל זאת עליך לשלוח את בנך"

בזה אחר זה מכוונתם להגיע. כשנודע הדבר למנהל החיידר, חשש מאד מההשלכות ומהצער הרב שייגרם לחתן הבר מצווה. הוא נכנס לכיתה והודיע בצורה חד משמעית, כי חובה חלה על כל הכיתה לנסוע לחגיגת הבר מצווה, בלי יוצא מהכלל. כשנודע הדבר לאביו של אותו ילד, ניגש אל הגאון רבי פנחס שרייבר זצ"ל לשאול את חוות דעתו. וכך ענה לו רבינו: "אין ספק כי המנהל טעה טעות חמורה בשיקול הדעת! היה אסור לו לחייב את הכיתה, גם אם זה נוגע לחלישות הדעת של חתן המצוות. אבל עתה, לאחר שיצאה חוות דעתו, עליך לשלוח את בנך למסיבה! על בנך וחבריו להפנים, כי דעת המחנכים והמנהל קובעת, ואין אחריהם כל ערעור!"

באחד מתלמודי התורה עמד ילד להיכנס לעול תורה ומצוות. היות והתגורר בעיר מעט רחוקה, תכננו הוריו לעשות את מסיבת הבר מצוה באולם בעיר מגוריו. ילדי הכיתה נענו לכך בשמחה, ורשימת המיועדים להגיע הייתה די מכובדת. אולם לאחד ההורים נודע על השמחה שמתארגנת, ולבו נחמץ בקרבנו. בירור שערך העלה, כי רמת הכשרות באולם רחוקה מלהשביע רצון. גם מיקום האולם היה סמוך לאולמות בהם התקיימו נשפים בעלי אוריה לא מתאימה. הוא הורה אפוא לבנו בצורה חד משמעית, לא להשתתף בשמחה. כששמע הילד כי ישנה הסתייגות רבה מכשרות האולם ומיקומו, מיהר להודיע זאת לחבריו. אם לי אסור, גם להם אסור! - אמר לעצמו. מצב זה יצר לחץ על החברים, שהחלו להישמט

פרשת השבוע

**"כמעט והתעלפתי! הרב שך חייב לי הכרת הטוב!?"
מי אני? מה אני? על מה הוא 'חייב לי' משהו!?"**

הגה"צ ר' ראובן קרלנשטיין על הכרת הטוב של גדולי ישראל זיע"א

למשה בעצמו, ואילו למעשה כתוב: "וישלח אותם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פנחס בן אלעזר הכהן לצבא וכל הקודש וחוצרות התרועה בידו" - משה מטיל את התפקיד על פנחס ואינו יוצא בעצמו למלא את ציווי ה'. יש להבין, מה קרה למשה? מדוע אין הוא יוצא בעצמו להלחם

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר נִקֵּם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים" (במדבר ל"א, א'-ב')

ציווי לנקום וציווי להכיר טובה
הנה, הציווי לנקום את נקמת בני ישראל במדינים היה

במדינים, והלוא ציווי ה' היה מופנה אליו!

חז"ל מבארים כי משה אמר שאין הוא יכול להלחם בעצמו במדינים, והלוא ציווי ה' היה מופנה אליו!
חז"ל מבארים כי משה אמר שאין הוא יכול להלחם בעצמו במדינים משום שהוא גדל בארץ מדין. טענתו בפיו: "אינו בדין שאני מיצר למי שעשה בי טובה, המשל אומר בור ששתית ממנו מים אל תזרוק בו אבן" (במדבר רבה כ"ב, ג').

ועדין הדברים טעונים באור: מדוע משה עושה "חשבונות"? ואם גדלת במדין? הקב"ה מצווה אותך לצאת ולהלחם במדינים- עליך לצאת, בלי לעשות חשבונות!

מבאר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: כשם שיש מצוה "נקם" יש גם מצווה שלא להיות כפוי טובה, להכיר טובה למי שהיטיב עימי. היה ברור אפוא למשה, כי כשהקב"ה אומר לו "נקם", אין הכוונה שינקם בעצמו, שהרי זה מהווה סתירה גמורה למצוות הכרת הטוב! לא יתכן בשום אופן שבעולם שהקב"ה יצווה לעשות דבר שביצעו כרוך בכפיות טובה. ובהכרח כי כוונת הקב"ה היתה שינקום על ידי שליח.

ומה איתנו, רבותי? האם אנחנו באמת מקפידים לא להיות כפויי טובה?

נראה לי שלא תמיד אנחנו שמים לב די הצורך לענין זה. אנחנו רגילים לקבל טובות מהקרובים לנו ביותר, ואדרבה, ככל שמקבלים יותר - זה נכנס לשגרה ולא זו בלבד שלא מכירים טובה די הצורך אלא עוד באים אליהם בטענות...

רבותי! לא להיות כפויי טובה! סיפר לי מגיד שיעור בישיבה הקטנה "תפארת ציון", שהיה מנהג בישיבה שלקראת סוף "זמן חורף", טרם יצאו הבחורים ל"בין הזמנים", היה מרן הרב שך זצ"ל מגיע לישיבה, ומוסר שיחת חיזוק לקראת היציאה לחופשה. בשנה אחת הרב שך לא הופיע. עבר יום ועוד יום, התקרבו הימים האחרונים של ה"זמן" והרב לא הגיע. "נכנסתי אליו" - סיפר לי אותו מגיד שיעור - "ואמרתי לו: 'רבה! יש לכם 'קביעות' לבוא אלינו לישיבה לקראת סוף הזמן, ולחזק את הבחורים טרם צאתם לחופשה".

נאנח הרב שך ואמר לי: "אוי! גם לישיבה שלי אינני הולך. בקושי רב אני מצליח לסחוב את עצמי עד ה'כולל' הסמוך להתפלל. זה מה שאני יכול. לדבר בפני הבחורים ולמסור להם שיחה - אין לי כוחות. אני חלש מאוד".

"נו", סיים הרב שך את דבריו, "השם יעזור שהתלמידים יצליחו בלימודם, ויגדלו בתורה וביראת שמים". אף אני איחלתי לו איחולי בריאות איתנה, ושיזכה לעוד שנים רבות וארוכות של העמדת תלמידים, ופניתי לצאת מן החדר...

בעודי עומד על מפתן הדלת, שמעתי את קולו של הרב שך שפונה אלי ואומר לי: "אנטשולדיג מיר! אני מבקש סליחה! אליכם, בעזרת ה', אני אבוא!"

התפלאתי מאוד וניסיתי לומר לו שאני מבין את מצבו, וכי אינו רוצה, חלילה, להטריחו, אך הוא נשאר בשלו: "אליכם אני, בעז"ה,

אבוא!" ומיד הוסיף ואמר: "אני חייב לכם הכרת הטוב"...

כמעט והתעלפתי! הרב שך חייב לי הכרת הטוב? מי אני? מה אני? על מה הוא "חייב לי" משהו?
הרב שך הוסיף ואמר: "אתם ה'בעל תפילה' בישיבת פונביז' בימים הנוראים. התפילה שלכם מעוררת אותי. לכן אני חייב לכם הכרת הטוב"...

מורי ורבותי! אני מבקש לשאול אתכם שאלה קטנה: בישיבת פונביז' מתפללים יותר מאלף אנשים בימים הנוראים. יש עוד מישהו אחד שידוע שהוא חייב בהכרת הטוב לבעל התפילה?
אני מתאר לעצמי שרוב רובם של בעלי התפילה רוצים מאוד את התפקיד... אדרבה, אם ננסה להוריד אותם מתפקידם, ולומר להם שהשנה הם לא יתפללו - ה' ירחם מה יהיה... אף על פי כן - אין זה מוריד כי הוא זה מחיוב הכרת הטוב שצריך כל אחד לחוש כלפיהם!

הרב שך אכן הגיע למסור את השיחה, סיים הלה את סיפורו!

עד היכן חיוב הכרת הטוב!

מספרים על הרב מבריסק זצ"ל, שכל מי שעשה לו, עפעס, איזושהי טובה קטנה פעם אחת - הוא לא היה שוכח לו זאת כל החיים!

סיפר לי המשגיח של ישיבת קמניץ, רבי משה אהרן זצ"ל, את המעשה הבא:

אברך צעיר עשה בר מצוה לבנו בשכונת בית וגן. באותו לילה ירד בירושלים שלג, עס איז געווען געפערלאך...

הגעתי במונית להשתתף בשמחתו. לפתע אני רואה מונית נוספת שמגיעה, ויהודי זקן יוצא ממנה, וסוחב את עצמו לכיוון אולם השמחה.

שפשפתי את עיני שוב ושוב לראות אם אין אני טועה... לא! אני לא טועה! רבי חיים שמואלביץ הגיע לשמחה... "מדוע הטריח ראש הישיבה את עצמו לבוא לשמחה ובפרט בלילה חורפי שכזה?" שאלתי. "למיטב ידיעתי ראש הישיבה אינו קרוב משפחה של בעל השמחה" הוספתי.

"נכון! אינני קרוב משפחה", אמר. "אך אני חייב 'הכרת הטוב' לבעל השמחה. הוא מגיע, דרך קבע, ל'שמועסים' שלי"...

"ב'שמועסים' של ראש הישיבה אין מקום אפילו לעמוד... מה מוסיף לכם אותו אברך", הבעתי את תמיהתי בפניו.

נענה רבי חיים שמואלביץ ואמר לי: "מה אתם מדברים? 'ציבור' נוצר מ'יחידים'. אם אחד לא יבוא ועוד אחד לא יבוא - אשאר עם ארבע קירות"...

רבי חיים שמואלביץ חש "הכרת הטוב" כלפי כל אחד ואחד, מתוך מאות רבות של מאזינים, שבא לשמוע את דבריו. א מוראדיגע זאך!

רבותי! אלו דברים שנוגעים אלינו למעשה צריך לזכור אותם, לא להיות כפויי טובה! לחוש הכרת הטוב כלפי מיטיבנו.

(יחי ראובן)

איך נכנס בנדיקט באמצע 'ברך עלינו'? הגאון שידע את כל התורה אך לא הצליח לזכור את מספר הטלפון של בנו, והפעוט שהתפלל: "שה' יביא לאבא שלי אוטו גדול"

עורך גיליון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן עם טעימות קצרות מגיליון פרשת מטות

שמונה-עשרה שום מחשבות זרות? ... ומה התברר לבסוף? ואיך גרמה אותה 'מחשבה זרה' חריגה להצלת חיי אמו של הבחור לייזר בנדיקט? - גם על כך תוכלו לקרוא השבוע בגיליון, בסיפור מופלא הממחיש כיצד צריכה תפילה אמיתית להיראות.

ועוד בגיליון השבוע: מה אירע בתוך קצת יותר מיממה לאחר תפילתו של פעוט בציון רשב"י במירון: "שה' יביא לאבא שלי אוטו גדול שיהיה בו מקום לכולם"? מדוע טרח הגאון רבי אברהם רוזנברג זצ"ל לטפס שלוש קומות רק בשביל לקחת עט מוזהב ששכח בביתו? הטענה של האחים העשירים מקובנה על בעל ה'דבר אברהם' והרב מפוניבז': "למה הם לא באו אלינו עם אקדח לקחת כסף?"

וגם: מה היה החזו"א עושה בשבת קודש כאשר הבחין מרחוק באורות של רכב מתקרב? השיר המיוחד שהלחין סבו של הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א כאשר חיפש בכל הבית דבר מאכל ולא מצא? מה ביקש ה'באר יעקב' מנדבורנה זצ"ל מגביר שהצהיר כי הוא מוכן לתת לו את כל מה שיבקש? הגאון שידע את כל התורה בעל-פה, אך לא הצליח לזכור את מספר הטלפון של בנו גם לאחר ששינן אותו 20 פעם. ועוד ועוד...

נניח שזכיתם בלוטו, ועכשיו יש בפניכם שתי אפשרויות: או להקים כולל אברכים קטנטן באיזו מדינה נידחת, או להחזיק כמעט ישיבה שלמה בארץ ישראל - באותה עלות. במה תבחרו? זו בדיוק הדילמה עמה התמודד נדיב נכבד מצ'לה, שביקש לעשות 'עסקים רוחניים' ביחד עם הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל, שנקלע באותה תקופה למדינה הדרום-אמריקנית. אולם הם לא החליטו לבד, אלא נסעו יחדיו לארץ-ישראל לשאול את פיו של מרן הגרא"מ שך זצ"ל.

על ההכרעה שהתקבלה והנימוק המעניין שעמד מאחוריה, כמו גם על הקשיים עמם התמודדו הנחשונים הראשונים שנחלצו להפיח את השממה הרוחנית במדינה המרוחקת - שעד 50 שנה קודם לכן היו בה מרכזים יהודיים תוססים - תקראו בגיליון 'לקראת שבת' השבוע, ובין השאר: מה עלה בגורלם של שני האתרוגים שזכו לטיפולם המסור והאדיב של פקידי המכס הצ'יליאני? כיצד צץ לו לפתע עץ ערבות בחצר הכולל? ועוד ועוד... 'איך נכנס לי פתאום 'בנדיקט' באמצע 'ברך עלינו'? - כך הרהר בתמיהה הגאון רבי חיים אהרן טורצין זצ"ל, בסיומה של תפילת מנחה באחד הימים - 'הרי כל חיי לא נכנסות לי באמצע

העשיר הצטער מאוד על אובדנה של הצלחת היוקרתית, עד שבני ביתו התפלאו: על מה הצער הגדול הזה? האם אי אפשר לקנות צלחת אחרת במקום זו שנשברה!?

"יש דברים שהיום כבר אי אפשר להשיג" - המעשה שהיה הגרב"צ פלמן זצ"ל מספר בימי בין המצרים

מאלו הצלחות. והנה ביום מהימים נשברה אחת מהצלחות והיה חסר בשלמות של הסט. כאשר הדבר נודע לעשיר, הוא הצטער על כך רבות, וכמה פעמים הזכיר את אובדן הסט כולו מכח שבירת הצלחת ההיא.

בני ביתו לא הבינו על מה הצער הגדול הזה, הרי בהשקעה מועטת אפשר לקנות צלחת חדשה ולהשלים את הסט כמו שהיה, ואם בחנויות כבר נגמר המלא, אפשר לעשות הזמנה מיוחדת

בימי בין המצרים היה רגיל הגרב"צ פלמן זצ"ל לספר את המעשה שסיפר מרן הרב מפוניבז' זצ"ל בהספד שנשא על אמו. אמו של הרב מפוניבז' היתה גרה בתל אביב, וכאשר נפטרה, הלוויה עברה דרך ישיבת פוניבז', והרב הספידה. ובהספד סיפר מעשה בעשיר גדול שהיה בביתו סט צלחות מיוחד במינו, הן מבחינת הטיב והן מבחינת המראה החיצוני. העשיר מאוד התכבד בצלחות הללו, ובכל הזדמנות חגיגית ביקש שיוגשו בשולחן

נפטרה, אבדן המעלות הללו הוא אובדן נצחי ששוב אי אפשר לראות כאלו מעלות בעולם, ועל כך הצער הגדול בפטירתה. והגרוב"צ היה מביא את הדברים הללו בהקשר לימי בין המצרים, ימי האבלות על חורבן הבית, שיש להתבונן ולהבין שהצער הגדול והאבלות הארוכה על חורבן הבית, הוא בעיקר על אובדן המעלות העליונות שהיו בזמן בית המקדש, ואי אפשר יותר להשיגם. וכאשר היה בית המקדש, שרתה השכינה בכלל ישראל, והיו כולם במעלות עליונות ונשגבות ובקדושה ובטהרה עלאית, וכל זה אבד בחורבן הבית, ואיננו, שאי אפשר לשוב ולהשיג את אותם המעלות עד אשר ישוב ויבנה בית המקדש במהרה בימינו. ועל אבלות כזו, שהיא אבלות פנימית, אמרו חז"ל "כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה".

מהמפעל, ותוך זמן קצר הצלחת החדשה כבר תהיה בבית. ובעיקר, שאביהם הלא עשיר גדול הוא, וההוצאה שישקיע בקניית הצלחת, כמעט ואיננה נחשבת אצלו להוצאה, אם כן על מה ולמה הוא מצטער, מדוע אינו נותן הוראה לאחד מעובדיו שיזמין את הצלחת. העשיר שראה את בני ביתו בפליאה על כך, ביאר להם את צער, ואמר שהמפעל שמייצר את הצלחות הללו סגר את שעריו כבר לפני כמה שנים, ושוב אי אפשר להשיג כאלו צלחות. אפשר לקנות צלחות אחרות במפעלים אחרים, אבל צלחות ברמה כזו כמו שהיו מציינים במפעל הקודם, אין להשיג, ועל כך הצער, שאבד לו עתה כל הסט הנפלא הזה ואין שום אפשרות להשיבו. כך המשיך הרב מפוניבז' והספיד את אמו, באומרו שמעלות כאלו כמו שהיו באמו אי אפשר כבר להשיג היום, וכאשר היא

יומא דהילולא

בתדהמה גמורה האזין ר' משה לדברי הפועלים, וכמעט דחה את הצעתם על הסף. אך לפתע הבזיקו במוחו דבריו של הצדיק משטפנשט: "תחזרו הביתה ותקימו בית-חרושת לקרח!"

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט זצ"ל

החרושת קרח בקיץ? ". כאן הסביר ר' משה בפרוטרוט את תהליך תעשיית הקרח: בחורף יוצאים להרים וחוצבים משם גושי קרח גדולים. אחר-כך מנסרים אותם ללבנים, וטומנים אותם בבורות מיוחדים בקרקע, שם הם נשמרים קפואים לאורך זמן. בקיץ מוציאים אותם מהבורות ומשווקים לסוחרים.

"אם-כן", הפטיר הצדיק, "סעו לביתכם והקימו בית-חרושת לקרח. ה' יהיה בעזרכם ותהיה לכם פרנסה בשפע". בני-הזוג היו המומים למשמע הדברים. מפיו של הבעל נעתקו המילים, אך האשה אזרה עוז ואמרה: "רבי קדוש! האמן לנו כי אפילו את דמי הנסיעה לכאן נאלצנו ללוות... מניין ניקח את הסכומים העצומים הנחוצים כדי לפתוח בית-חרושת?!"

הצדיק האזין לדבריה, וכשסיימה קם ממקומו, הביט בהם במבט החלטי ואמר: "הלוא אמרתי לכם, שובו לביתכם והקימו בית-חרושת לקרח. אל תשנו מדבריי אף לא כחוט השערה!". דבריו התקיימים הבהירו כי הצדיק איתן בדעתו ובני-הזוג קיבלו זאת באמונה שלמה. נותרה רק השאלה - כיצד עושים זאת.

חלפו הימים. ערב אחד נשמעו דפיקות חזקות על דלת ביתם. ר' משה פנה לחלון הבית לראות מי הבא פתאום לבקרו, וכמעט חשכו עיניו מרוב פחד. בחוץ עמדה קבוצת גברתנים חסונים וגרזינים בידיהם. הוא לא העז לגשת אל הפתח. בקבוצה היה גוי אחד ממכריו, אשר ניגש אל החלון, הציג את עצמו בידידות והבהיר לו כי רצונם להציע לו הצעה עסקית.

הצדיק האזין לדבריה, וכשסיימה קם ממקומו, הביט בהם במבט החלטי ואמר: "הלוא אמרתי לכם, שובו לביתכם והקימו בית-חרושת לקרח

מזל טוב!", נשמעו קריאות השמחה מכל עבר. עם שבירת הצלחת נחתמו התנאים לשידוכי בתו של ר' משה-אברהם גריסרו, מהעיר גלץ. המחותנים נראו שמחים ומאושרים, אך לא-כן הורי הכלה. הללו ידעו היטב כי כל עוד לא יהיה בידם לשלם את הנדוניה שהתחייבו לתת, לא ייצא השידוך אל הפועל.

שלוש שנים חלפו ועדיין לא פרע ר' משה את הנדוניה. המחותנים כבר מדברים בגלוי על ביטול השידוך, והוא ואשתו אובדי עצות. בצר להם החליטו לנסוע אל הצדיק רבי אברהם מתתיהו פרידמן מהעיר שטפנשט, לבקש שיתפלל בעדם ויברכם. הם יצאו לדרך הרחוקה, מגלץ שבדרום מולדובה ועד שטפנשט שבצפון. עם כניסתם אל הצדיק החלו לגולל את מצוקתם. "אם יתבטל השידוך, מה יהיה על בתנו?! עלולה היא להישאר רווקה זקנה, חלילה?!", אמרו ההורים המיוסרים.

בעיניים טובות הביט בהם הצדיק, פנה לר' משה ושאל: "מה עיסוקך?". השיב ר' משה כי בחורף הוא סוחר בנוצות אווז ובקיץ מכין גליות. הצד השווה בשני העיסוקים הוא הפרנסה הדלה. הוסיף הצדיק להתעניין: "מניין אתה משיג את הקרח להקפיא את הגלידה?". ר' משה השיב כי הוא קונה את הקרח מסוכן, וזה קונה את הקרח מבית-חרושת. שוב שאל הצדיק: "וכיצד יש לבית-

הפסיק לשלם את משכורתנו ומשפחותינו סובלות עוני ומחסור. מוטב שנקים כאן בית-חרושת, ולשנה הבאה נהיה מסודרים במקום עבודה ראוי ומעביד הגון ואנושי".

שוב הפתיעו אותנו הפועלים בנכונותם ובאמונם בו, כאשר הצעת חברם התקבלה על דעת כולם, ופה אחד אמרו: "מסכימים אנו לעסקה. נעבוד אצלך בחורף, ואנו סומכים ובטוחים עליך שתשלם לנו את כל משכורתנו בבוא הקיץ".

בית-החרושת קם במהירות. אחרי הכנת הבורות, חצבו הפועלים גושי קרח בנהר והובילום לחצר הבית. בהגיע הקיץ החלו לנהור אליו סוחרים רבים מהסביבה ואף ממקומות רחוקים. זה היה פלא כיצד נפוצה כל-כך השמועה על בית-החרושת החדש, ומדוע מעדיפים סוחרים ממרחקים דווקא אותו. עד מהרה שילם ר' משה את חובותיו לפועלים, והוסיף לצבור רווחים נאים. בית החרושת 'גריסר' נהפך לאחד המפורסמים ברומניה.

והחתונה? - עוד באותו קיץ התקיימו הנישואין, לשמחתם הרבה של שני הצדדים, כאשר ר' משה בקושי התפנה לה מרוב הביקוש במכירת הקרח.

(פניני הצדיקים פנחס תשע"ט)

בעל-הבית נרגע אט-אט, ובינתיים נכנסו האורחים והתיישבו סביב השולחן. הם החלו להציג את העניין: "אנחנו עובדים בבית-חרושת לקרח בעיר הסמוכה. בעליו של בית-החרושת הוא אדם קשה ואכזרי, אשר רודה בנו ללא רחם. באחרונה אף הפסיק לשלם את משכורתנו. החלטנו שאיננו מוכנים עוד לעבוד אצלו. שמענו ממכרך שאתה עוסק במכירת מוצרים קפואים, והחלטנו להציע לך להקים בחצר ביתך בית-חרושת לקרח. אנחנו נביא את כל הידע והציוד הדרוש, ונהיה פועלים בבית-החרושת שלך. היהודים ידועים כמעבידים נוחים וישרים".

בתדהמה גמורה האזין ר' משה לדבריהם, וכמעט דחה את ההצעה על הסף. לפתע הבזיקו במוחו דברי הצדיק: "הקימו בית-חרושת לקרח". הלוא כך בדיוק אמר הרבי! ר' משה פנה אל אורחיו ואמר: "מצבי הכלכלי ירוד מאוד עכשיו, ולעת-עתה לא אוכל לשלם לכם מאומה. רק בבוא הקיץ, אם וכאשר יצליח ה' דרכי והסחורה תימכר כראוי, אוכל להחזיר לכם את משכורתכם על החודשים שחלפו. האם תסכימו לעסקה כזאת?".

הפועלים נראו מאוכזבים, אך לפתע נענה אחד מהם וקרא: "חברים, הלוא בלאו-הכי אין לנו לאן לחזור, בשעה שמעבידנו

השו"ת היומי

האם מותר להלוות כסף למישהו בגלל הכרת הטוב שיש כלפיו?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: אין בזה חשש ריבית, וזאת על פי יסוד שכתב הרדב"ז, שמותר להלוות בעבור טובות שעשה הלווה למלווה, כיון שהלווה לא עשאן כדי לקבל הלוואה, ועיקר איסור ריבית הוא רק לגמול טובה למלווה תמורת הלוואה, אבל מותר להלוות בתמורה לטובות.

שאלה: יהושע ודוד באו לבקש הלוואה מנפתלי. אמר נפתלי: אין לי מספיק להלוות לשניכם, לכן אני בוחר להלוות ליהודה, שעזר לי רבות ועשה לי הרבה טובות. שואל יהודה: האם זו ריבית, שעבור הטובות שעשיתי לנפתלי הוא מלווה לי כעת?

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

באיזה מקרה מודדים ל'תחום' אלף ותשע מאות ותשעים ושש אמות בלבד?

ואם אלפיים אמה אלו מסתיימות בתוך עיר, אינו רשאי ללכת עד לסוף העיר; אך אם הן מסתיימות בסופה של עיר, או מעבר לעיר, (ראה משנ"ב תח, ט) - נחשבת כל העיר עבורו כארבע אמות בלבד, כלומר, שהיא מפחיתה מחשבון אלפיים האמות ארבע אמות בלבד, ורשאי להמשיך וללכת מעבר לעיר עד המקום שבו מסתיימות אלף ותשע מאות ותשעים ושש אמה בניכוי שטח העיר.

[שו"ע ת, א, ומשנ"ב ד-ה; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 3]

ההולך בדרך בערב שבת, ונכנסה השבת בהיותו מחוץ למקום ישוב - מקום שביתתו נקבע במקום שבו הוא נמצא בזמן בין השמשות, והוא רשאי ללכת עד אלפיים אמה לכל כיוון, (ראה משנ"ב שצז, ב), ולא יותר, משום איסור 'תחומין'. וזאת, אף אם גילה כי בזמן בין השמשות עמד בתוך תחומו של מקום ישוב כלשהו; ואף אם לא היתה אז כל מחשבה בלבו לקבוע את שביתתו במקום שבו הוא נמצא, וכגון שנרדם למשך כל זמן בין השמשות.

הספקת להגיע לתוך תחום העיר לפני השבת? ה'תחום' נקבע על פי העיר!

ויש מהאחרונים שמסתפק בנוגע לתחום שנים עשר מיל, לדעה הסוברת שאיסורו מדאורייתא - אם מקום שביתתו נקבע בעיר, או במקום שבו הוא נמצא. וכמו כן, יש מהאחרונים שמסתפק בנוגע לבית בודד, שאין דינו כעיר, ודעתו לשבות בו, ובזמן בין השמשות עמד בתוך תחומו של הבית - האם מקום שביתתו נקבע בבית, או במקום שבו הוא נמצא.

[שו"ע ת, א, משנ"ב ב; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

בהמשך לאמור: העושה את דרכו אל עיר מסוימת על מנת לשבות בה, והמקום שבו עמד בזמן בין השמשות נמצא בתוך 'תחומה' של העיר אליה ביקש להגיע - מכיון שהיה בדעתו לשבות בעיר זו, הקלו עליו חכמינו ז"ל ואמרו שהעיר נחשבת במקום שביתתו, ורשאי ללכת לכל מקום שנכלל בתחומה של העיר; ומאידך, אסור לו ללכת אלפיים אמה לכיוון הנגדי מהעיר, שהרי בכך יוצא הוא מתחומה של העיר.

נתקעת בדרך בערב שבת וחשבת שאתה רחוק מהעיר - על פי מה נקבע ה'תחום' שלך?

אולם, אם הוציא את הדבר בפיו ואמר "שביתתי במקומי", וכדומה - למרות שמחמת טעותו אמר כן, אין בכוח הטעות לבטל את מה שאמר בפיו, ואמירתו מבטלת את מחשבתו הקודמת שחשב לשבות בעיר, ומקום שביתתו נקבע במקום שבו אמר כן. וכמו כן, אם לאחר שגילה כי הוא בתחומה של העיר, החליט כי רצונו לקבוע את שביתתו דווקא במקום זה ולא בעיר - נקבעת שביתתו במקומו.

[שו"ע ת, א, משנ"ב א, ב, ו, ושעה"צ ג; ביאורים ומוספים דרשו, 4]

כאמור, העושה את דרכו אל עיר מסוימת על מנת לשבות בה, והמקום שבו עמד בזמן בין השמשות נמצא בתוך 'תחומה' של העיר - נקבע מקום שביתתו בעיר. ואף אם בזמן בין השמשות, בראותו כי הוא עדיין רחוק מהעיר, החליט במחשבתו לקבוע את מקום שביתתו במקום שבו הוא נמצא - מאחר ומחשבה זו בטעות יסודה, דהיינו, שלא ידע כי הוא בתוך תחומה של העיר, הריהי בטלה, ומקום שביתתו נקבע בעיר.

* עיר שמדדו את 'תחומה' שני אנשים, ותוצאות המדידות נמצאו שונות - אנו מניחים כי התוצאה המקטינה את התחום שגויה, אלא אם כן ההפרש בין התוצאות הוא יותר מחמש מאות ושמונים אמה, שאז שתי התוצאות נדחות.
* אשה, עבד וקטן, אינם נאמנים על מדידת ה'תחום' של אלפיים אמה, אך נאמנים להעיד על מידת התחום, כגון שמעידים כי נהגו במקום זה ללכת עד לנקודה מסוימת שהיא סוף התחום. וקטן אינו נאמן אף להעיד על מידת התחום, אך נאמן אדם בגדלותו להעיד על מידת התחום שראה בקטנותו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד מזכים פת של 'עירוב חצרות' לכל דיירי החצר ללא השתתפותם?

ואם פת העירוב נפחתה באופן שכבר אין בה כמות המספיקה לשתי סעודות - למרות שבדרך כלל אם נפחתה כמות העירוב לאחר שכבר חל העירוב, לא נפסל העירוב בכך, יתכן שאין הדברים אמורים אלא ביחס לאלו שהעירוב כבר חל עליהם בשעת עשייתו, אבל הדיירים שנוספו לאחר זיכוי העירוב, יתכן שמאחר ובשעת הצטרפותם לעירוב לא היתה בו את הכמות הנדרשת, אינו חל עליהם.

ואם נוסף לדיירי החצר גר צדק, אשר בשעת זיכוי העירוב עדיין היה גוי, לא חל עליו העירוב, והריהו פוסל את העירוב לכל דיירי החצר, כנ"ל.

[שו"ע שסו, ט, משנ"ב נב-נד, ושעה"צ מד; ביאורים ומוספים דרשו, 66-67]

'עירוב חצרות', ניתן לבצעו על ידי גביית פת מכל אחד מפני החצר, והנחתה באחד מהבתים; וניתן לבצעו גם באופן שאחד מבני החצר נוטל פת בכמות המספיקה לשתי סעודות, ומזכה אותה לכל דיירי החצר, ומניחה באחד הבתים.

והזוכה בפת של 'עירוב חצרות' עבור כל בני החצר, צריך לחשוב גם על כל הדיירים שיתווספו לחצר בעתיד; ואם לא חשב עליהם, אין העירוב חל עליהם, והעירוב כולו נפסל, כיון שעירוב חצרות אינו חל אלא כשכל דיירי החצר שותפים בו. והנוהגים להניח עירוב פעם אחת בשנה עבור כל השנה - לכתחילה ראוי שאף הם יחשבו בפירוש על הדיירים שיתווספו, ובדיעבד, הרי זה כאילו חשבו כך.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

כ"א בתמוז | רבי אליהו ב"ר אשר שטרנבוך זצ"ל, ראב"ד קהל מחזיקי הדת באנטוורפן

בשנת תקי"ט, ניצחו הבעל שם טוב הקדוש וגאון רבי חיים הכהן רפפורט, רבה של העיר לעמבערג, את כת הפרנקיסטים ימ"ש, בוויכוח פומבי שהתקיים באותה עת. בעקבות כך הוציאו אגרת בה כתבו ש"יום זה נקבע ליו"ט, משתה ושמחה ששון וגיל לנו ולכל הנלווים אלינו עד העולם". וכך נהגו צדיקי בית רוז'ין לציין את יום זה כיום משתה ושמחה.

יארצייט:

שצ"ו: רבי אליהו ב"ר משה לואנץ אשכנזי זצ"ל, הבעל שם מוורמייזא, בעל רנת דודים, אדרת אליהו ועוד.
 תקכ"ט: רבי צבי הירש ב"ר דוד זצ"ל, מקמינקא, בעל שני המאורות.
 תקמ"א: רבי שלמה ב"ר משה רפפורט זצ"ל, מחעלם, בעל מרכבת המשנה.
 תרפ"ז: רבי נחמיה ב"ר אהרן (מקוידינוב) פרלוב זצ"ל, מברנוביץ.
 תרפ"ח: רבי שלמה ב"ר יוסף פוליטשק זצ"ל, העילוי ממייצ'יט, ר"י לידא ועוד.
 תרצ"ג: רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום פרידמן זצ"ל משטפנשט.
 תשי"י: רבי יצחק ב"ר יצחק גברא זצ"ל, מסוועד-תימן ומושב עגור.
 תשי"ב: רבי יהודה הכהן שאקו זצ"ל, ראב"ד בי-ם ומרבני ישיבת פורת יוסף וישיבת כתר תורה.
 תשכ"א: רבי לוי יצחק ב"ר יחיאל לייפר זצ"ל, מגדבורנא אראד.
 תשנ"ט: רבי אברהם דוד ב"ר חיים שלמה רוזנטל זצ"ל, ראב"ד פרושים ורבה של שכונת שערי חסד י-ם, ובעל באר המלך.
 תשע"ז: רבי אליהו ב"ר אשר שטרנבוך זצ"ל, ראב"ד קהל מחזיקי הדת באנטוורפן.

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפנתח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

אסור לקבל לשון הרע - אפילו מהאדם הנאמן עלינו ביותר

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

אצלנו כשני עדים, שלא יגרע או יוסיף אפילו תיבה אחת בענינים אלו של לשון הרע, שאנשים רבים אינם חושבים זאת לאיסור בעוונותינו הרבים, וכן לא מצוי שלא יהיה שום לימוד זכות על אותו אדם, וכו' ולכן אין לסמוך כלל על היתר זה למעשה. והוסיף (שם ובבאמ"ח ס"ק טז), שכמה אנשים טועים בענין זה, שכששומע אדם לשון הרע ורכילות מהוריו, או מאשתו, מקבל זאת כאמת, כי חושב שהם בודאי לא ישקרו לו, וזו טעות גמורה, כי לא שייך לומר אפילו על אשתו שנאמנת אצלו כשני עדים, כי אפילו הנשים הצנועות אנו רואים שגורעות ומוסיפות בסיפור, וגם צריך שבכל דבר יאמין לה כשני עדים וזה אינו מצוי כלל, ומלבד זאת צריך שלא יהיה שום צד זכות בדבר, ושיהיה תועלת להבא, ואינו מצוי כמעט במציאות שיתקיימו כל התנאים.

ההלכות הנלמדות היום ב'חפץ חיים' (כלל ז' מהלכות לשון הרע סעיפים ז-ח) עוסקות באיסור קבלת לשון הרע מאדם שנאמן על המספר כמו שני עדים. ה'חפץ חיים' כותב, שרק בדברים שאם הם אמת מותר לספר בגנותו בגללם, יש נפקא מינה למהימנות של המספר. אבל בדברים שיש לתלות עליו זכות, כגון בחסרון ידיעת איסור המעשה, או שהיה שוגג, או לספר עליו דברי דופי וגנאי בעלמא וכו', בזה אין נפק"מ כלל לנאמנות של המספר, שהרי גם אם הדברים אמת אסור לספרם. בביאורים ומוספים מציינים, כי למעשה כתב הח"ח שבזמננו [לאחר זמן התלמוד], הסכימו הפוסקים שאין לומר על אף אדם שהוא נאמן כשני עדים, כי לא ברור לנו הגדר בזה, ומלבד זאת לא מצוי אפילו כמעט אחד מאלף שנוכל לומר עליו שנאמנים דבריו

חז"ל תיקנו במקומות רבים בתפילה להתפלל על הגאולה:

"ראה נא בעינינו"

"תקע בשופר גדול לחרותנו"

"השיבה שופטינו כבראשונה"

"ולירושלים עירך" / "תשכון בתוך ירושלים"

"את צמח דוד עבדך"

"רצה ה'... והשב העבודה"

"יהי רצון... שיבנה בית המקדש במהרה בימינו..."

נשתדל לכוין מאוד בכל המקומות בתפילה שיש בהם בקשה על עניין הגאולה, ונתפלל מעומק הלב שייבנה בית המקדש במהרה.